

مذاکرات مجلس شورای اسلامی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز بنجشنبه (۳۶) بهمن ماه ۱۳۴۶

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غایبین جلسه قبل.
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : مهندس عترت - دکتر نقلایی بزدی - سرتیپ بور .
- ۳- تقدیم لایحه متمم بودجه سال ۱۳۴۶ بوسیله آقای دکتر یگانه وزیر مشاور .
- ۴- اعلام وصول و قرائت ۳ فقره لایحه قانونی آنجلس سنا .
- ۵- تصویب صورت جلسه .
- ۶- تقدیم لایحه نسخ قانون مصوب ۱۶ تیر ۱۳۴۳ راجع به اهداء زمین و ساختمان احданی بوزارت فرهنگ بوسیله آقای قراچورلو کاربرداز .
- ۷- طرح و تصویب یک فوریت لایحه نسخ قانون مصوب ۱۶ تیر ۱۳۴۳ راجع به اهداء زمین و ساختمان احданی بوزارت فرهنگ .
- ۸- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده . ختم جلسه .

مجلس ساعت نود و نجده قیمه صبح بر باست آقای مهندس حیدرعلی ارفع (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غایبین جلسه قبل

نایب رئیس- اسامی غایبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

غایبین باحاجه - آقایان :

سهم الدینی- مهندس ریاحی- ضیاء احمدی- خواجه نوری- مهندس صائبی- مهندس عدل- کیوان- مهندس ارفع دکتر حبیب اللهی- یابنده- مهندس عطایی- جهانشاهی- دکترو فاما- دکترو زیعی- دکترو زیعی- شکیبا- فولادوند- فهیمی- موقر- دکتر صالحی .

غایبین هریض - آقایان :

مهندس معینی زند- کریم بخش سعیدی- پردادی- ناطوی- مهندس یارمحمدی- توسلی- مهندس قادر بناء- و مهندس اردلان- دکتر زغفرانلو- سید رصالحیان- مهندس برومند- ثامنی- مهندس عترت- مهندس کیا- مهندس

آنها را اذیت بکند (مهندس صائبی - مزروعه بسیار خوبی است) و آنطوری که اظهار میکرد مقدار برداشت نتو فرنگی در این مزروعه در هر هکتار تا چهار تن خواهد رسید و در حال حاضر هر کیلو توت فرنگی را از پانزده تا هفت تونه افزایش داشته است و با این احتساب ماهیت این حدس بزیم که تأسیسات آبیاری و کشاورزی سد پهلوی تاچه اندازه امکان میدهد که جوانان کشور ما بتوانند فعالیت کنند واستفاده های شایان بیرون (صحیح است) ضمناً از مزروعه صفائی آبادهم بازدید کردیم این بکه مزروعه آزمایشی است به مساحت دویست هزار هکتار که بیست و چهار نوع گندم ۵۵ نوع باقالا و سایر محصولات دیگر در آنجا آزمایش میشود مخصوصاً از بکه نوع باقالایی که به باقلایی الجزایر معروف است در حدود پنج برابر باقلایی بومی محصول برداشتند. وقت بنده تمام است و نسبت باین بازدید مطالبی داشتم که امیدوارم در وقت دیگری مجال پیدا شود تا آن مطالب را عرض بر سام در خاتمه مطلبی راجع به حیرفت میخواهم عرض کنم بطوری که آقایان میدانند حیرفت یکی از شهرستانهای مستعد کشاورزی ایران است و عده ای از سابق آمده اند و سرمایه کداری کرده اند و محصولاتی حمل میکنند و بهتران میرسانند اخیراً شکایت کرده اند که قبلاً طبیعت میدان دارها کمک میگردد قیمت بعد این بانک استخاره ای که نهیه شده قرار است برق سد پهلوی را از طریق لرستان بهتران بر ساخته و شهر های واقعه در سر راه خطوط انتقال نیرو مانند خرم آباد بروجرد - ملایر - اراک - قم - تهران برق بدنه نیکه آبیاری سد پهلوی که برای شرب بسته و دوزه از هکتار اراضی زیر سد ساخته شده مشکل از دو کانال اصلی بطول های ۱۲۷ کیلومتر و بیست کانال فرعی بطول ۱۴ کیلومتر است.

نایاب رئیس - آقای مهندس عترت وقت جنابعالی نامشد. مهندس عترت - اگر اجازه نهایت بسیار شکل دیگر رفاقت مجلس رانمیگیرم.

نایاب رئیس - بفرمائید.

مهندنس عترت - مطلبی که در اینجا مختصر میکنم بعنوان میرسانم اینستکه کسانی که در آن نواحی فعالیت کرده اند نتیجه های بسیار خوبی برداشت اند حتی یکی از مهندسین حوان کشاورزی با کمک مختصی که به او شده است در دزفول مزروعه نو ت فرنگی درست کرده که محصولش را مادریتیم باستفاده از تایلین برای پوشش از بوتها و چوبین پوش روی مرزها تا اینکه علوفه های هرزه شواند

اویاء - پرویزی - پژوهشکی - جاماسپی - فاضی زاده - پروفیور مخبر فرمودند.

- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : مهندس عترت - دکتر بقائی بزدی - سرتیپ بور

نایاب رئیس - نطقه ای قبل از دستور از روز میکنیم آقای مهندس عترت بفرمائید.

مهندنس عترت - خداوند متعال به اینجانب توفیقی عنایت فرمود که بمدت ۴ روز از تاریخ ۱۶ آذر بشکه استخراج رشیوه شرکت پان آمریکن تاکنون ده حلقه چاه بزرگ از همان حفر شده و مقدار استخراج نفت آنها در روز یکصد هزار بشکه میباشد که به موجب قراردادهای مریوط ۷۵٪ آنها بر این تعلق دارد و ۲۵٪ بشرکت مزبور بعداز وضع کلیه مخارج این جمعیت این جزیره فعلاً بجهاز نفر بالغ است که ۱۰۰۰ نفر بومی میباشدند. زندگی افراد بومی باسابق بعراقب بهتر شده است و عواید آنها دو برابر سبد غذایی میباشدند که در میان جزیره فرانسه و ایسلند و زوار آب خوردن این جزیره بوسیله دستگاههای تقطیر از دریا استفاده میشود.

بعد از ظهر روز ۲۱ بهمن از تأسیسات سد محمد رضا شاه پهلوی و کارخانه هیدروالکتریک سد بازدید نمودند این سد که در ۴۲ کیلومتری شمال دزفول ایجاد شده بزرگترین سد خاورمیانه و ششمین سد بزرگ دنیا میباشد و شاهنشاه آراماهه در مردم را غمیزی این سد در کتاب مأموریت برای وطن چنین مرفه میفرمایند «بر روی رودخانه در تریزیک شهر اندیمشک مامشغول ساختن و یکی از این نتیجه های دنیا هستیم. این سد دریکی از شکفت ترین دره های که تاکنون برای منظور سدسازی ممیزی شده باشند در منحل انتخاب شده طرفین دره چنان عمیق - مستقیم و موازی و نزدیک یکدیگر فرار دارند که حتی متخصصان واقع بین موافقند که خواست خداوند متعال بوده که شدید در آنها نمایند گان محترم بر سام.

در این مسافت از جزیره خسارت - سد پهلوی مزروعه آزمایشی صفائی آباد مزاعر نیشکر و کارخانه قند سازی هاست تیه - تأسیسات هیدروالکتریک سد پهلوی و نیروگاه برق اهواز بازدید شد.

تأسیسات نفتی خارک بسیار شکفت انگیز و تحسین آمیز بود و چون ورود به جزئیات عملیاتی که برازرسانیدند نفت مملکت مایبازار دنیا از تخصص بنده خارج است از دید در آنها نمایند. این سد بطور مشروح خودداری میکنم و بطور مختصر عرض مینمایم الولد های نفتی که در مناطق نفت خیز خوزستان نفت را این جزیره میرساند و آخرین اسلوب فنی درخششی و زیرآب تعییه شده و نفت زاوارد شه نوی مخزن های مدرن مینشمايد که ظرفیت این مخازن متفاوت بوده و حداکثر آن نیم میلیون بشکه است در اسکله جدید ۱۴ کشته نفتشکش میتوانند باهم پهلوگیرند و بارگیری نمایند بارگیری

نایب رئیس - آقای مهندس عترت ۵ دقیقه از وقت
بهداشت در کویر مشغول خدمت هستند (دکتر کیانی)
سهر حاشیه کویر نه خود کویر (من معتقدم اگر نشانی، مداری)
تقدیری تشویقی هست حق اینهاست و اگر نه کسانی که
مقامات عالی گرفته و مزدکافی گرفته اند دیگر تشویق و
تقدیر، نشان و مدار ضرورتی ندارد چون بحث تشویق و
(احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی بزدی بفرمائید.

دکتر بقائی بزدی - با کسب ایازه . چون بحث
انقلاب اداری موضوع روز است لازم دانستم چند کلام در
این باب صحبت کنم متوجه ناکنون کار بدبندمنوی نموده
آمفي تا زمانشکده بزشکي باربس و کارلري مشاهير جهان
در امر بکار خوانديم و چند روز پيش گزارش جامعی از
اطقهاييکه در مجالس مذکور ابراد شده بود مشاهده
شده اند (دکتر صدر- چنین چيزی نبوده) اين مأمورین

موظف بوده اند در حالیکه بمنظار اینجاگان گسته که برای
انجام خدمتی مزد مقام گرفت و موظف بود که خدمتی را
انجام بدهد دیگر تشویق و تقدیر، موردى ندايد و این
تفقیر و تشویق را بایستی بصورت پاداش به کسانی عطا
کرد که بانیتی پاک و رایگان برای دولت و ملت خدمت
میکنند و یا در ازای مزد ناجیزی که میگیرند

از عده انجام خدمات بزرگی برمیآیند بمنظار
اینجاگان در عصر انقلاب نخست سایش
کسی را سزا است که اساس این بنارابی روزی گرد و بشيان
این تحول و سیع از روح بلند اوسر چشم گرفت و اورهی
عالیقدری است که نه تنها مابلکه همه جهان خدمات اورا
تحسین و ستابش میکنند (صحیح است) سپس این تشویق
و ترغیب باید متوجه کسانی باشد که رزمدگان صنوف
اول این انقلاب را تشکیل میدهند. باید نخست از آن
مأمور اصلاحات ارضی تقدیر و تشویق کرد که در روزهای
سخت يك تنها با هزاران خطر طرف شد و این بنای اصلاحات

را پر ریزی کرد باید اگر تشویق و تقدیر هست از آن
سیاهی داشت (صحیح است) و ما بدوستی ملت کهن و
شرایط رایگان بینا کردن هموطن خود و آشنا کردن او
بنزندگی نوبن کوش و فعالیت گرد باداز آن سیاهی بهداشت

تمثیل گرامی : بمنظار اگر سیاستمداران جهان
متالی را بر علیه یا بر له ملتی ایران نمایند گاین حدقه
انکه نیست زیرا سیاستمدار بر حسب موقعیت حرف میزد
ولی داشمندی و ارسته و استادی بزرگ و قنی چنین شخصی
اسفندیاری - منظور همان سیاهی بهداشت بود) سیاهی

مسئله اش مطرح نبوده است و مخالفت بمنه هم مخالفت با
اصل مطلب نبود که ایشان از بمنه نشکر کردن فقط بمنه
از نظر اینکه در ماده ۹ آئین نامه مقرر است که هر لایحه ای
که تقدیم میشود مقدمه ای داشته باشد و اشتباہی شده بود
از طرف هاشمین نوبن یا هر شخص دیگری و برخلاف توصیه
فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوبن آن مقدمه ذکر
شده بود بمنه متذکر شدم که آن مقدمه را بگذارید که
آمدند و توضیح دادند و قبول کردند البته این اشتباہ هم
اشتباهی بود که قابل سرزنش باشد چون همانطور که
باید حقیقت را دوست داشته باشیم باید اشتباہ را هم قبول
کنیم چون اشتباہ یکی از حقوق مسلم آزادی است که
اگر بنا باشد ما اشتباہ را ساخت بگیریم هر شخصی که
پر کار است از ترس اشتباہ کم کار میشود اگر کم کار است
محافظه کار میشود باز هم از ترس اشتباہ در نتیجه تجارت
ترقی نمیکند و علم شناخته نمیشود جامعه در حال در جازدن
اویله قرار میگیرد بنابراین اشتباہ از هرجهتی از جهات
که شده باشد قابل بخشش است این است که خواستم عرض
کنم که اگر اشتباہی دست داده باشد یا در خر رساندن
اشتباهی شده باشد آن اشتباہ تکرار نشود و از طرف آنهایی
که در این کار متذکر میشوند از طرف آنها هم بخشیده
میشود چرا برای اینکه عرض کردم یکی از حقوق مسلم
در آزادی اشتباہ کردن است حق اشتباہ در هر امری محفوظ
است اعم از صیاد یا عمرو و وزید، موظف یا غیر موظف عرض
دیگری ندارم .

۳- تقدیم لایحه متمم بودجه سال ۱۳۶۶ بوسیله

آقای دکتر بقائی و وزیر مشاور

نایب رئیس - بالاجازه خانهها و آقایان وارد دستور
میشون جناب آقای دکتر بقائی فرمایشی داری بفرمائید.
دکتر بقائی (وزیر مشاور) - بالاجازه جناب آقای
رئیس چون در درآمدهای عمومی سال جاری افزایش
حاصل شده و از طرفی پارهای از دستگاههای دولتی احتیاج
به اعتبارات بیشتری داشتند لذا برای تأمین اعتبار برای
هزینه های فوق العاده لایحه متمم بودجه سال ۱۳۶۶ تقدیم
میشود .

را برای زبان میراند میتوان مطمئن بود که این اظهار نظر
غیر الوی غیر مغزی است که اهل مذاهنه نیست (صحیح است)
و این مطلب برای ما موجب کمال افتخار میباشد
هر صورت من وظیفه خود داشتم که از انجمن بزشکان و
از هیئت مدیره آن از دیگر فعال آن و از کسانی که موجب
ارسال این هدیه جالب به غرب و باد آور تمدن که نسال
ما بغرب گردیده اند در این مجلس قدردان و سپاسگزاری
کنم و توفیق همه خدمتگزارانی را که برای اعلاء نام
میبین غزیر ما کوشش میکنند از خداوند مسئلت نمایم
(احسن - احسن).

نایب رئیس - آقای سرتیپ بور بفرمائید.

سرتیپ بور - دونفر از جنوب صحبت کردند اشکالی
ناردن که بین غر هم از شمال صحبت کند نامه ای از شمال
رسیده بود در دوقزه به اعضاء ماهیگیرهای شمال (بین غر
از نایندگان - بیکمیسیون عنایض مرحمت بفرمائید)
که تقدیم میکنم قبل از مقام زیست و این نامه دارای سه
جزء است مطالibus به سه قسم تقسیم میشود (دکتر بقائی
بیو ماهی میدهد؟) اگر گرفته بشود، قسم اول این اظهار
نگرانی بوده از اینکه لایحه ای به مجلس داده
شده که بمفعن صید میخواهند حکم بدنه
در حالیکه این صحیح نیست . جزو دومش نشکر از بمنه
بود که بمنه مخالفت کرده ام با منع صید چون قسم اول
صحیح نیست قسم دومش هم صحیح نیست سومش تقاضای
این بود که در این موقع که برنامه چهارم مطرح است ناظر
بزندگی طبقه ای که منحصر آ کارشان صید است بشود و
محاجانی فراهم نمایند که آنها هم بتوانند از زندگی
مرفه برخوردار باشند آنچه که بمنه را وادار کرد که
در این موقع وقت نمایندگان محترم را یکی دو دیگری داشت
لکن این است که بمنه دیدم جواب دادن به یکی ایضا
لکن گان نایم باید بمنه میسر نیست اگر یکی از آنها هم جواب
نویس ممکن است برای او مقدور نباشد که غرایض بمنه را
بدفعه ایلان بگندلاج را لازم داشتم که در اینجا مطلب را
هر چنین بر سامم که ضمن عرض تشکر از نمایندگان بگویند همه
آنها رسید که اول لایحه ای که در اینجاداده شده فقط مسئله
نضم صدیق دار از طرف بزندگان پروانه که در شمال این بزندگان

نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع نمیشود.
۳- اعلام وصول و قرائت ۳ فقره لایحه
قانونی از مجلس سنا

نایب رئیس - لایحه از مجلس سنا زیسته است
مربوط فرستاده میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۶ (کشاورزی) درخصوص
لایحه شماره ۴۴۴۹۶-۲/۱۳۴۶ دولت راجع به اصلاح
پارهای ازمود و الحاق مواد جدید بقانون تأسیس صندوق
توسعه کشاورزی ایران که ضمن مرقومه شماره ۱۶۳۰
۱۳۴۶/۱۰/۱۱ از آن مجلس محترم به مجلس سنا
ارسال شده بود درجله آقای قراجولو کاربرداز
طرح و تصویب مجلس سنا رسید. اینکه لایحه قانون مربور
که اصلاح شده به پیوست ارسال میشود.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
نایب رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای
مربوط فرستاده میشود.
ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۶ (کشاورزی) درخصوص
درخصوص لایحه شماره ۴۱۲۸/۴/۱۳ دولت راجع به
شرکتهای بزرگداری ازاراضی زیرسدها در جلسه روز
دوشنبه ۲۳ بهمن ماه ۱۳۴۶ مطرح و تصویب آغاز شده است مرور احتیاج مجلس
سنا رسید. اینکه لایحه قانون مربور برای تصویب آن مجلس
محترم به پیوست ارسال میشود.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع نمیشود.
ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) درخصوص
لایحه شماره ۵۰۱۹۲/۳/۶ دولت راجع به لازم
الاجراء بودن قراردادهای بین مؤسسه دخانیات و سازمان
چای با توکاران و چایکاران که ضمن مرقومه شماره
سنارسال شده است در جلسه روز دوشنبه ۲۳ بهمن ماه

هیجان باز بگوئیم که خیر مخالفین حلامابر میگردانم
لاقل حالا فقط برای شان مجلس هم که شده است بقول
آنها که فرمودند مانوبدم یعنی آن رفقاء که انتخاب
نشده بودند موافقت بفرمائید فوریت نباشد بدون فوریت
به کمیسیون بزود برای حفظ شان مجلس این کار را نکنیم.
نایب رئیس - آقای مهندس بهبودی جنابعالی
موافقید یا مخالف؟

دکتر مهندس بهبودی - بنده موافقم (احسن)
نایب رئیس - بفرمائید.

دکتر مهندس بهبودی - عرض کنم که عملت اینکه
ما با این فوریت میافقیم این است
که آنروز یکه کاربردازان محقق و مجلس شورای ملی این
لایحه و کذاری ساختمان را تقدیم مجلس کردند و باهیین
احسن، احسن‌های امروز مصادف شدند مارأی کبود
دادیم و مخالفت خودمان را با وکذاری اعلام کردیم و
از آنروز بیصرانه منتظر بودیم که به انتباش کار خودشان
بنی ببرند و مجددآ بیانند و بگویند که ساختمان را ازوزارت
آموزش و پرورش پس میگیریم و در اختیار مجلس شورای
ملی قرار میدهیم و چون از تیر ماه ۱۳۴۶ ما روز شنبه
میگردیم برای یک چنین روزی این است که مابا فوریت
موافقیم و بفوریت ذاتی خواهیم داد (احسن).

نایب رئیس - بفوریت این لایحه رأی میگیریم
خانمهای آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. به کمیسیون محاسبات ارجاع
میشود.

۸- قرائت دستور و تعین موقع جلسه بعد.

ختم جلسه

نایب رئیس - توجه بفرمائید چون فعلای مطلبی در دستور
نیاریم دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت عد)

دستور جلسه ۳۴

سروزیکشنه ۱۳۴۶/۱۱/۲۶

۱- گزارش شور دوم اصلاح ماده ۲۸ فصل هفت

۱۳۴۳ که مربوط به اهداء یک قطعه زمین به مساحت
۶۹۴۲/۶۰ متر مربع و ساختمان احداثی در آن از طرف
مجلس شورای ملی بوزارت فرهنگ میباشد منسخ و
زمین و ساختمان مربور کماکان در ملکیت مجلس شورای
ملی خواهد بود.

مفاد تبصرهای یک و دو قانون مذکور بقوت خود
بایست.

کاربردازی مجلس شورای ملی
نایب رئیس - فوریت لایحه مطرح است آقای سعید

وزیری مخالف بفرمائید.

سعیدوزیری - اگر حمل بر این نشود که بالآخره
طباعت از دست نایاب که باید کرد، از آن مصدق و از
آن بات بند صحبت میکنم عرض شود همین قانون را
تصویب کردید که این ساختمان را بوزارت آموزش و
پرورش بدید (جند نفر از نهادهندگان - مانوبدم آنها
تصویب کردند) اشکالی ندارد پس معلوم میشود رفاقتی که
این دوره انتخاب نشده‌اند آنها تصویب کرده بودند اشکالی
ندازد لااقل برای خاطر اینکه ذکر خیری از کسانی که

در این دوره تشریف ندارند شده باشد بند بیکالت از طرف
آنان صحبت میکنم عرض بند این است چون فوریت
طرح است این یک کاری است که میباشد نشان بدهم
نهاده ایسا با او کذاری این ساختمان مجدداً به مجلس

عنی بالسترداد این ساختمان از وزارت آموزش و پرورش
به مجلس موافق باشم و شاید آن روز هم بند مخالف بودم این
کار برای اینکه چه زستی و داین کارچه جوری میخواهیم نایت
کنیم اما بفوریت مخالفم (احسن) برای خاطر حفظ وزن

شان مجلس یعنی در محلی که با همان نوع استدلال
لو فی امیکند این یک مطلبی است که اتفاقاً بگاو و گوسنده
کسی هم ضرر نمیزند ولی یک مسئله اصولی بهتر است در
محل با آن آن روز باشیم و هیجان (دکتر مهندس بهبودی
چه فرمودد قربان؟) یک چیزی است مثل کامو فالز غرض

شود قانونی را که با آنهمه شورو و هیجان تصویب کردیم
که گویا آن روز گفته شد یکی از هنرهاي مجلس اتفاقاً بی
این است که از ساختمانش صرف نظر میکند و واکسدار
بسیار آنرا بوزارت آموزش و پرورش و حالاهم با این

- کمیته ایمنی دریائی مربوط بقانون سازمان مشورتی
دیرابورده بین دول شماره چاپ ۲۲۶
- نایب رئیس - بالاجازه خانمه آقایان جلسه امروز
راختتمی کنیم جله آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه ۲۹
- ۲ - گزارش شور اول موافقنامه فرهنگی بین دولت
شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی
شماره چاپ ۲۲۷
- (ساعت ۱۰ صبح جلسه ختم شد)
- ۳ - گزارش شور دوم بیمه خواص شخص ثالث وسائل نایب رئیس مجلس شورای ملی - مهندس حیدر علی ارفع
نقیبه موتوری زمینی شماره چاپ ۲۲۸